

Зроблені виводи про можливість поступового формування якостей, що зажадалися майбутньою професійною працею. Ця робота ведеться другий рік.

Ключові слова: проектне навчання, компетентність професійної освіти, індивідуалізація роботи студента, готовність до виробничої практики, заочна форма навчання.

Ибрагимова Г. Т., Якубова Э. Ф. Элементы проектного обучения химии в целях формирования профессиональной компетентности

Резюме. В работе представлена краткая информация о возможности использования проектного обучения химии в целях формирования у студентов первого курса профессиональной компетентности. Рассматривается реализация некоторых элементов проектного обучения на примере специальности «Профессиональное обучение» (профиль подготовки «Охрана труда»). Довольно кратко описана технология работы, предусматривающая предварительную готовность студентов к предстоящей производственной практике. Информация посвящена изучению некоторых химических свойств исходных веществ, используемых на заводе в качестве сырья. Сделаны выводы о возможности постепенного формирования качеств, востребованных будущим профессиональным трудом. Эта работа ведется второй год.

Ключевые слова: проектное обучение, профессиональная компетентность, индивидуализация работы студента, производственная практика, заочная форма обучения.

Ibragimova G. T., Yakubova E. F. Elements of project training on chemistry for forming professional competence

Summary. Brief information on the possibility of using project training on chemistry for forming professional competence of the first year students is revealed in the article. Realization of some elements of the project teaching is examined in the context of the speciality Vocational training (specialization Labour protection). Technology of work, implying preliminary readiness of students to forthcoming production practice, is briefly described. Information is devoted to the study of some chemical properties of initial matters, used as the raw material at the plant. Conclusions are made about the possibility of the gradual formation of qualities, necessary for future professional labour. This work is conducted for two years.

Key words: project teaching, professional competence, individualization of student's work, readiness to production practice, extra-mural form of teaching.

УДК 377.3:37.026.8

Мілохіна М. О.

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОПЕРАТОРІВ КОМП'ЮТЕРНОГО НАБОРУ У ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Постановка проблеми. Глобальна інформатизація вже охопила всі сфери суспільства, являючись на сучасному етапі одним із засобів комп'ютеризації всіх його сфер. Характер праці в умовах масової комп'ютеризації, на думку В. Г. Кременя, сприяє посиленню раціоналізму та «виникненню його нової форми – комп'ютерної» [1, с. 3]. З огляду на те, що комп'ютеризація сприяє швидкому кругообігу різномірної інформації, з якою стає все складніше працювати навіть кваліфікованим працівникам, актуальності набуває впровадження компетентнісного підходу в процес професійної підготовки фахівців. Виникає необхідність розроблення методики формування професійної компетентності операторів комп'ютерного набору у професійно-технічних навчальних закладах.

Аналіз літератури. Проблема його впровадження у вітчизняній теорії та практиці знайшла відображення в працях В. В. Ягупова, В. І. Свистун, В. А. Болотова, В. В. Серікова, О. Я. Савченка, О. В. Овчарук, О. С. Заблоцької та ін. Зокрема, це стосується операторів комп'ютерного набору як тих, хто гостро відчуває зміни, пов'язані з розвитком інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Професійній підготовці операторів комп'ютерного набору (ОКН) присвячені дисертаційні роботи О. О. Стечеквича (методичні засади інтегрованого уроку виробничого навчання), М. Б. Агапової (формування професійних інтересів). Однак, на нашу думку, потребує більш детального дослідження проблема впровадження компетентнісного підходу до професійної підготовки ОКН, а саме: формування їх професійної компетентності.

З огляду на предмет нашого наукового дослідження вважаємо необхідним розкрити особливості методики формування професійної компетентності у майбутніх операторів комп'ютерного набору. Так, беремо до уваги думки О. В. Долженка, О. Е. Коваленко, В. В. Ягупова про те, що методика розглядається як система науково-обґрунтованих правил і прийомів навчання. До її структури включають

мету, завдання, принципи, зміст, методи і форми навчання, засоби навчання, критерії та методи оцінювання. Методика формування професійної компетентності у майбутніх операторів комп'ютерного набору частково була розкрита в раніше опублікованих працях [2; 3].

Метою статті є розкриття методики формування професійної компетентності майбутніх операторів комп'ютерного набору у професійно-технічних навчальних закладах.

Виклад основного матеріалу. Результати дослідження дозволили виділити три етапи формування професійної компетентності ОКН у ПТНЗ: етап формування базового рівня професійної компетентності; етап формування основного рівня професійної компетентності; етап удосконалення професійної компетентності. На кожному етапі в різній мірі відбувається формування основних компонентів професійної компетентності операторів комп'ютерного набору.

На етапі формування базового рівня професійної компетентності важливо розширити знання учнів з курсу інформатики. Учні мають усвідомити, що першочерговим «продуктом» їхньої професійної діяльності є інформація. ІКТ виступають засобом роботи з інформацією. Від ефективності проходження етапу залежить якість формування професійної компетентності на наступних етапах. На цьому етапі формується ціннісно-мотиваційний (формується інтерес до власної професійної діяльності), когнітивний (учні набувають базових теоретичних знань), діяльнісний (формуються уміння та навички ідентифікувати отримані знання в реальному житті), особистісний (відповідальність за якість професійної діяльності) компоненти професійної компетентності.

На етапі формування основного рівня професійної компетентності учні вивчають інформаційні процеси як основу курсу інформатики. В результаті вони набувають знань про сутність інформації та її особливості у професійній сфері; способи та форми представлення інформації; властивості інформації професійного спрямування; сутність інформаційних процесів (процеси у біологічних, технологічних, суспільних системах), з якими пов'язана професійна діяльність; способи збереження, представлення та обробки формалізованих даних за допомогою сучасних інформаційних технологій тощо. На цьому етапі продовжується формування ціннісно-мотиваційного (усвідомлюється соціальне значення власної професії, формується стійкий професійний інтерес) та когнітивного (формуються знання про кругообіг інформації, про інформаційні процеси та засоби, що використовують при цьому) компонентів. Формується діяльнісний компонент (формуються уміння та навички ідентифікувати отримані знання в реальному житті, набуваються уміння виконувати професійні задачі, вміння самостійно формувати професійні задачі, виявляти професійні проблеми, знаходити шляхи їх вирішення), посилюється формування особистісного компонента (відповідальність за результативність професійної діяльності тощо).

Заключний етап, що є найбільш тривалим, – *етап удосконалення професійної компетентності*. Він передбачає застосування набутих знань і вмінь роботи з інформацією у вивченні професійно спрямованих курсів, пов'язаних з ІКТ. Цей етап не завершується із навчанням в ПТНЗ, а має за мету постійне підтримання власної професійної компетентності на належному рівні, реагування на вплив зовнішніх чинників (розвиток ІКТ, зміна вимог до робочого місця, зміна робочого місця тощо). Кожен з наведених етапів передбачає використання специфічних методів, прийомів і засобів, сукупність яких сприятиме досягненню якісного результату.

Отже, формування професійної компетентності операторів комп'ютерного набору – довготривалий процес, наскрізний для всього терміну їх професійної підготовки. Ефективність її формування залежить, в першу чергу, від оптимального вибору навчального матеріалу. Аналіз навчальних планів і програм з інформатики дозволяє зробити висновок про те, що в навчальних програмах виділяється мало часу на засвоєння знань про інформаційні процеси, що відбуваються в природі, суспільстві і техніці, і прямо чи опосередковано пов'язані із професійною діяльністю операторів комп'ютерного набору.

Аналіз змісту курсу інформатики показав необхідність поглибленого вивчення двох об'ємних тем «Інформаційна структура навколишнього середовища» та «Інформаційні процеси».

Вищезазначене зумовило необхідність поширення курсу інформатики для професійної підготовки операторів комп'ютерного набору у ПТНЗ. З цією метою було розроблено елективний курс «Основи роботи з інформацією», що виступає методичним забезпеченням кожного з етапів формування професійної компетентності у майбутніх операторів комп'ютерного набору в ПТНЗ.

«У зв'язку із зростанням обсягів інформації, що зумовлює необхідність її ретельного поелементного аналізу і оптимального відбору...» та теперішній час «...формується суперечність між цими обсягами та обмеженими рамками навчально-виробничого процесу, створюючи тим самим проблему для засвоєння базових професійних знань і вмінь», тому курс побудований таким чином, щоб для нього було виділено окремі години, або ж він може бути інтегрований в курс інформатики [4, с. 140]. В нашому дослідженні ми радимо виділити окремі години для вивчення запропонованого авторського

курсу, метою якого є акцентування уваги на формуванні у майбутніх операторів комп'ютерного набору професійної компетентності, успішної професійної діяльності в інформаційному середовищі.

Завдання курсу полягають у формуванні в учнів системи знань, умінь і навичок, необхідних для успішної роботи із потрібною інформацією у навчально-пізнавальній діяльності, при вивченні інших навчальних предметів та повсякденному житті на основі міжпредметних знань; розвитку в них здатності самостійно опановувати та раціонально використовувати програмні засоби загального та прикладного призначення, цілеспрямовано шукати й систематизувати відомості та інформаційні дані, використовувати електронні засоби обміну даними, а також у вихованні поваги та відповідального ставлення до власної професійної діяльності.

До змісту елективного курсу введено дві теми. Тема *«Інформаційна структура навколишнього середовища»* передбачає ознайомлення з поняттями «об'єкт», «взаємодія», «середовище», «інформація», встановлення відмінностей між природним і штучним середовищами, а також розкриття сутності та властивостей інформації. При вивченні цієї теми рекомендуємо також розкрити поняття «система» та визначити її структуру, розглянути системи у природі, людині, суспільстві та техніці, визначити особливості інформаційної системи, розкрити поняття «емерджентність». На заключному етапі вивчення теми бажано розкрити поняття «системна програма» та «прикладна програма», визначити їх функції та роль в інформаційних системах.

До змісту теми *«Інформаційні процеси»* радимо включити ознайомлення з поняттям «інформаційний процес» і вивчення базових інформаційних процесів (введення, обробки та виведення інформації), інформаційних процесів зберігання, передачі, пошуку, збирання та кодування інформації із розкриттям сутності, особливостей та основних понять кожного з зазначених процесів.

Курс реалізується з використанням різноманітних методів навчання. У педагогічному енциклопедичному словнику методи навчання тлумачать як систему послідовних взаємопов'язаних дій вчителя й учнів, що забезпечують засвоєння змісту навчання [5, с. 142].

У методиці формування професійної компетентності у майбутніх операторів комп'ютерного набору будемо керуватись традиційною класифікацією методів навчання за джерелом знань. Цей підхід дозволить нам врахувати особливості сприйняття інформації в учнів з різними типами сприйняття інформації: аудіалів, візуалів і кінестетиків. Візуали найкраще сприяють інформацію через зображення, текст, аудіали – через звук, кінестетики – через почуття, враження, дію. Тому на кожному занятті потрібно поєднувати методи, які б відповідали кожному типу сприйняття інформації.

Словесні методи займають провідну позицію в навчанні операторів комп'ютерного набору. *Розповідь-пояснення* рекомендуємо використати для засвоєння учнями базових та процедурних знань. Також цей метод є сходинкою у формуванні інтересу до професійної діяльності та усвідомленні учнями соціального значення власної професії.

Цей метод використовується на всіх уроках набуття нових знань і комбінованих уроках для ознайомлення учнів з новим матеріалом. Так, наприклад, на уроці з теми «Структура оточуючого світу. Основні поняття» з метою реалізації умови формування системи фахових знань на основі міжпредметних зв'язків викладачу бажано розповісти учням про об'єкти оточуючого світу, умови існування об'єктів, про їх взаємовплив, пояснити закономірності існування будь-яких об'єктів, сутність взаємодії об'єктів, поняття «середовище» як умови існування об'єкта, в яких зберігається його цілісність.

Після того, як учень отримає уявлення про нові поняття, які розглядаються на уроці, викладачу важливо отримати зворотний зв'язок від учнів, щоб визначити, чи зрозуміли вони сутність нових термінів. Для цього можна застосувати елементи бесіди. *Бесіда* використовується для активізації думки учнів з метою поточної діагностики засвоєння нового матеріалу. Це можуть бути уточнюючі питання, наведення учнями прикладів чи висловлювання власної думки з обов'язковим їх обґрунтуванням тощо. Для реалізації умов формування системи фахових знань на основі міжпредметних зв'язків і спрямування професійної підготовки на формування самоосвітньої компетентності після розповіді та пояснення нового матеріалу викладач може звернутись до учнів з питаннями: Які об'єкти характеризують вашу професію? Яким чином вони взаємодіють між собою? В якому середовищі існують? У бесіді важливо за необхідності направляти думку учнів, корегувати її.

Робота з книгою та електронними засобами інформації є одним із ефективних методів навчання у формуванні професійної компетентності операторів комп'ютерного набору, бо сприяє набуттю професійної самостійності учня. Результат роботи із джерелами інформації може бути представлений у вигляді конспекту (короткий виклад змісту), реферату (огляд джерел з теми), плану (структурування матеріалу), рецензування (виклад власної думки про прочитаний матеріал), формально-логічної моделі (виділення головних об'єктів в тексті, встановлення взаємозв'язків між ними), таблиці (систематизація об'єктів за певними ознаками, характеристиками). Широта представлення результатів роботи з книгою робить цей метод одним із базових в розробленій методиці формування професійної компете-

нтності у майбутніх операторів комп'ютерного набору. Використання цього методу здатне задовольнити всі три виділені умови успішного формування професійної компетентності у майбутніх операторів комп'ютерного набору: абстрагування навчального матеріалу (наприклад, складання формально-логічної моделі, плану тощо), спрямування професійної підготовки на формування самоосвітньої компетентності (реферату, складання таблиці), усвідомлення соціального значення майбутньої професійної діяльності (наприклад, рецензування матеріалу, підготовка реферату тощо).

Так, при вивченні властивостей інформації учням можна запропонувати самостійно заповнити табл. 1.

Таблиця 1.

Властивості інформації.

Властивість інформації	Приклад	Властивість, протилежна за суттю	Приклад
Об'єктивність	Ця клавіатура з розширеними можливостями (тобто клавіатура містить додаткові клавіші порівняно із стандартним набором)	Суб'єктивність	Ця клавіатура незручна (для когось вона може бути зручною, а для когось – ні)

У процесі заповнення табл. 1 учні систематизують знання про різні властивості інформації, вчать оперувати знаннями, отримують уявлення про важливість врахування кожної із властивостей інформації в процесі професійної діяльності.

Складання формально-логічних моделей допомагає учням отримати загальне уявлення про вивчений матеріал із акцентуванням на кожному з термінів у їх взаємозв'язку. Наприклад, під час вивчення теми «Система. Інформаційна система» розробка за допомогою викладача формально-логічної моделі допоможе учням скласти уявлення про такі абстрактні поняття, як інформаційна система та кругообіг інформації в ній (рис. 1.).

Рис. 1. Модель інформаційної системи.

Вивчення теми «Носії інформації» передбачає ознайомлення з великою кількістю однотипних понять – носіїв інформації, тому учні можуть підготувати доповіді або реферати для висвітлення кожного з носіїв інформації, які попередньо розподіляються між ними.

У процесі самостійної роботи учні, які, як правило, ще не набули навичок самостійної роботи з інформацією, потребують певної інструкції. Тому ми пропонуємо загальний алгоритм розумової дії, за допомогою якого учні можуть самостійно знайомитись із невідомими поняттями. Учні мають конкретизувати такі питання: Хто? (Що?) Навіщо? Де? Як? Чим? Коли? та дати відповіді на них.

Для вивчення носіїв інформації зазначені питання конкретизуються наступним чином: Хто? Що? (Хто винайшов і використовував цей носій?); Навіщо? (Для чого використовували чи використовують цей носій? У чому його переваги та недоліки?); Де? (Яке середовище є сприятливим для використання даного носія інформації?); Як? (Яким чином здійснюються процеси зберігання інформації на носій та зчитування інформації з нього?); Чим? (Які засоби використовують для запису інформації на носій та її зчитування?); Коли? (Які умови є сприятливими для використання даного носія?).

Наочні методи невідірвні від словесних методів у методиці формування професійної компетентності у майбутніх операторів комп'ютерного набору у професійно-технічних навчальних закладах. Це пов'язане з тим, що в процесі навчання важливими завданнями є розуміння взаємозв'язків між об'єктами, виокремлення систем, аналіз процесів. Словесні методи самостійно невзможли виконати ці завдання, тому на допомогу їм приходять *ілюстрації* (схеми, рисунки) та *демонстрації* (відео або демонстрація в реальному часі).

Так, під час вивчення поняття «структура» більш доцільним буде не тільки словесно описати структури, а й показати ілюстрації різних структур інформаційних систем.

Для більш докладного пояснення структури різних систем рекомендуємо реалізувати міжпредметні зв'язки, що сприятиме ширшому розумінню поняття. На рис. 2 наведений приклад, відомий учням зі шкільного курсу хімії: молекули, що складаються тільки з атомів вуглецю, але об'єднані різними зв'язками, утворюють різні речовини.

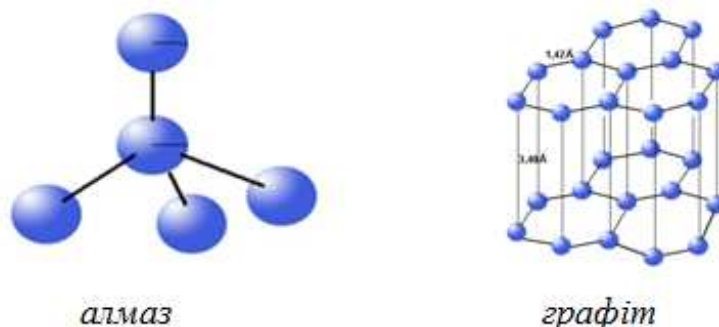

Рис. 2. Різні структури однакових систем елементів.

Важливість методу демонстрації покажемо на прикладі вивчення теми «Інформаційні процеси пошуку та збирання інформації». Демонстрація процесу задання запиту в браузері дасть значно більший ефект, бо учень одночасно буде зорієнтований, де шукати адресу строку, кнопки пошуку тощо. Використання лише словесного методу займе значно більше часу як на пояснення викладача, так і на виконання завдання учнями.

Практичні методи використовують для формування вмінь і навичок майбутніх операторів комп'ютерного набору працювати з інформацією. Вони передбачають практичну діяльність учнів через розв'язування кросвордів, ребусів, виконання вправ. У запропонованій методиці використані усні, письмові, графічні та навчально-трудова вправи. Практичні завдання передбачають застосування набутих умінь, тобто виконання певної дії (знайти інформацію, зробити огляд, скласти таблицю, зробити презентацію, оформити документ тощо) з обов'язковим обґрунтуванням доцільності обраного способу її виконання, обраного алгоритму досягнення мети. За допомогою цих методів реалізуються умови спрямування професійної підготовки на формування самоосвітньої компетентності (виконання вправ різного рівня складності та самостійності), усвідомлення соціального значення майбутньої професійної діяльності (підбір вправ, які мають професійне, соціальне значення).

Завдання також пропонуються за рівнем складності, для того, щоб поступово вдосконалювати набуті здатності. На початковому рівні складності учням подається умова задачі, алгоритм виконання дій та приклад досягнутого результату. При виконанні завдання такого типу учні набувають первинних умінь використання засвоєних знань, розуміють прикладний їх характер. Наприклад, при вивченні теми «Інформаційний процес передачі інформації» учням пропонується обрати три малюнки із зображенням процесу передачі інформації, вказати джерело, канал зв'язку та приймач інформації.

Середній рівень складності завдання передбачає наявність умови задачі, прикладу результату та основних методів. Цей рівень характеризується відсутністю чіткого алгоритму виконання завдання. В учнів активізується розумова діяльність, вони постають перед вибором з ряду засвоєних умінь, вчать самостійно обирати кроки для досягнення мети. Наприклад, при вивченні теми «Базові інформаційні процеси» учні можуть виконати практичну роботу: між учнями розподіляються різні види інформації, які потрібно розкрити за раніше наведеним алгоритмом.

Які об'єкти оперують з даним видом інформації? (Хто? Що?); Для чого сприймається даний вид інформації? В чому його переваги? (Навіщо?); Які середовища є сприятливими для сприйняття даного виду інформації у різних об'єктів? (Де?); Як здійснюються процеси введення, обробки та виведення даного виду інформації? (Як?); Які канали використовуються для реалізації базових процесів? (Чим?); Які умови є сприятливими для сприйняття даного виду інформації у різних об'єктів? (Коли?).

На високому рівні складності завдання учням пропонується лише умова задачі. Учні самостійно аналізують умову задачі, визначають форму та зміст результату, самостійно або під контролем викладача складають алгоритм досягнення бажаного результату. Так, при вивченні теми «Інформаційні процеси пошуку та збирання інформації» після того, як на попередніх уроках учні оволоділи вміннями виконувати вправи перших двох рівнів складності, засвоїли теоретичний матеріал з цієї теми, можна дати завдання здійснити пошук та збирання інформації за попередньо розподіленими напрямками.

Як бачимо, за допомогою комбінації різних методів навчання реалізуються такі умови формування професійної компетентності майбутніх операторів комп'ютерного набору: формування системи фахових знань на основі міжпредметних зв'язків, спрямування професійної підготовки на формування самоосвітньої компетентності, усвідомлення соціального значення майбутньої професійної діяльності.

Орієнтовний добір методів для формування компонентів професійної компетентності операторів комп'ютерного набору у відповідності до висунутих умов представлений в табл. 2.

Таблиця 2.

Методи формування професійної компетентності у майбутніх операторів комп'ютерного набору.

Компоненти \ Умови	Формування системи фахових знань на основі між предметних зв'язків	Спрямування професійної підготовки на формування самоосвітньої компетентності	Усвідомлення соціального значення майбутньої професійної діяльності
Ціннісно-мотиваційний	розповідь-пояснення, бесіда	рецензування матеріалу (викладення власної думки)	бесіда (аналіз фільму, історичної події, сучасної виробничої ситуації)
Когнітивний	розповідь-пояснення, ілюстрація та демонстрація процесів	бесіда (поточні питання, наведення учнями прикладів), розгадування кросвордів, ребусів	розповідь-пояснення, бесіда (аналіз та порівняння ситуацій, подій, об'єктів), ілюстрація та демонстрація процесів
Діяльнісний	аналіз ілюстрацій (виділення об'єктів та взаємодії між ними)	заповнення таблиць, підготовка доповіді, реферату, складання формально-логічної моделі уроку	складання схем (встановлення зв'язків між об'єктами)
Особистісний	самоаналіз та самооцінка виконаної роботи	презентація одержаних результатів виконаного завдання, самоаналіз та самооцінка виконаної роботи	самоаналіз та самооцінка виконаної роботи

Таким чином, методика формування професійної компетентності у майбутніх операторів комп'ютерного набору складається з етапів формування базового рівня професійної компетентності, формування основного рівня професійної компетентності та вдосконалення професійної компетентності. Вони відображені в авторському курсі, який реалізує висунуті умови формування професійної компетентності у майбутніх фахівців з зазначеної професії та поєднує різноманітні методи, що сприяють успішному сприйманню навчального матеріалу учнями з різним типом сприйняття інформації (аудіальним, візуальним чи кінестетичним).

Література

1. Кремень В. Г. Методологічні та психолого-педагогічні проблеми впровадження інформаційно-телекомунікаційних технологій в сучасну освіту / В. Г. Кремень // Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи : зб. наук. праць : в 5-ти ч. / за ред. М. М. Козяра, Н. Г. Ничкало. – Львів : ЛДУ БЖД, 2009. – Ч. 1. – С. 3–6.
2. Мілохіна М. О. Оцінювання сформованості професійної компетентностей майбутніх операторів комп'ютерного набору / М. О. Мілохіна // Професійно-технічна освіта. – 2013. – № 3. – С. 40–42.
3. Милохіна М. О. Модель формування професійної компетентності майбутніх операторів комп'ютерного набору в професійно-технічних навчальних закладах / М. А. Милохіна // Професійно-технічне образование в современном мире. Выпуск № 3. – Новосибирск, 2013. – С. 91–97.
4. Сушенцева Л. Л. Теоретико-методичні засади формування професійної мобільності майбутніх кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах : дис. ... докт. пед. наук : спец. 13.00.04 / Лілія Леонідівна Сушенцева. – К., 2012. – 469 с.
5. Педагогический энциклопедический словарь / гл. ред. Б. М. Бим-Бад ; [редкол. : М. М. Безруких, В. А. Болотов, Л. С. Глебова и др.]. – М. : Большая Российская энциклопедия, 2002. – 528 с.

Мілохіна М. О. Методика формування професійної компетентності майбутніх операторів комп'ютерного набору у професійно-технічних навчальних закладах

Резюме. В статті висвітлено етапи формування професійної компетентності у майбутніх операторів комп'ютерного набору у професійно-технічних навчальних закладах. Розглянутий елективний курс «Основи роботи з інформацією», що є базовим в методиці формування професійної компетентності у майбутніх операторів комп'ютерного набору. Наведені педагогічні умови, за яких формування цієї компетентності буде успішним. Описані методи навчання для реалізації авторського курсу, наведені приклади їх застосування.

Ключові слова: професійна підготовка, оператор комп'ютерного набору, професійна компетентність, елективний курс, методика, метод.

Милохина М. О. Методика формирования профессиональной компетентности будущих операторов компьютерного набора в профессионально-технических учебных заведениях

Резюме. В статье раскрыты этапы формирования профессиональной компетентности у будущих операторов компьютерного набора в профессионально-технических учебных заведениях. Рассмотрен элективный курс «Основы работы с информацией», который является базовым в методике формирования профессиональной компетентности у будущих операторов компьютерного набора. Указаны педагогические условия, при которых формирование этой компетентности будет успешным. Описаны методы обучения для реализации авторского курса, приведены примеры их использования.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, оператор компьютерного набора, профессиональная компетентность, элективный курс, методика, метод.

Milokhina M. O. Technique of forming the professional competence of future Computer Typesetters in vocational schools

Summary. The stages of forming the professional competence of future computer typesetters in vocational educational institutions are revealed in the article. The elective course «Information Operation Basics» is considered. This is the basic course in the technique of formation of professional competence of future computer typesetters. The pedagogical conditions for the successful formation of this competence are specified. Training methods for the implementation of the author's course are described, examples of their use are given.

Key words: vocational training, a computer typesetter, professional competence, elective course, technique, method.

УДК 378:004.5

Олейник Т. А.

РЕАЛИЗАЦИЯ ТЕХНОЛОГИИ Е-ПОРТФОЛИО В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ УНИВЕРСИТЕТА

Постановка проблемы. Повышенное внимание к миссии современного педагога, уровню компетентности и качеству его работы обусловило приоритет персонализированного (точечного) диагностирования профессионально-личностных проблем педагога в ходе его предметно-профессиональной подготовки. По мнению исследователей реформы системы образования, принципиальное изменение конфигурации всей системы образования обусловлены рядом факторов, первоочередными среди которых являются информатизация образования, переход от института школы к центру детского развития и формирования готовности будущих преподавателей к инновационной деятельности.

Необходимость выполнения педагогом новой социальной роли (проектировщика-дизайнера, руководителя, менеджера, куратора, тьютора, фасилитатора в информационной образовательной среде) обуславливает важнейшее направление по созданию оптимальных условий формирования его готовности к решению новых профессиональных задач, непрерывного его развития и самореализации. Вне сомнений, важными проблемами при адаптации к инновациям в профессиональной деятельности, прежде всего, молодых специалистов, являются оторванность их знаний и навыков от реальной практики, неопределенность трудовых и профессиональных интересов, а также небольшой опыт работы или его отсутствие. Таким образом, широкий спектр средств электронного обучения и ИКТ-инструментов для разработки персональной образовательной среды учителя, растущая мотивация будущих учителей к самореализации и самосовершенствованию актуализируют рассмотрение данной проблемы.

Анализ литературы. Интерес к проблеме личностно-профессионального становления конкурентоспособных специалистов в связи с переходом на новые образовательные стандарты актуализирует необходимость совершенствования деятельности вуза по социально-психологической адаптации выпускников к выходу на рынок труда и является одним из ведущих направлений повышения качества образования [1]. Важным компонентом профессиональной подготовки специалистов в сложившихся обстоятельствах становится целенаправленная работа преподавателей вуза по модернизации учебных курсов на основе инновационных педагогических технологий.

В частности, речь идет о внедрении таких образовательных технологий, которые способствуют переосмыслению не только содержания подготовки и средств развития мастерства педагога, осознанию особенностей его профессионально значимых умений, но и формированию таких навыков специалиста, которые уменьшают отрицательное влияние процессов профессиональной адаптации.

В то же время, в последипломный период у молодого специалиста (выпускника как технических, так и педагогических вузов) очевидны причины некоторых стрессов, в частности, неспособность со-